

CPEC: THE STRATEGIC POWERFUL CRUM

By Mr Shah

CPEC is the regional strategic power fulcrum. During Russian invasion of Afghanistan, the US aspired to develop Gwadar port for its strategic engagement in Afghanistan. But the Russian decamping Afghanistan left the plan unfulfilled.

The President of Pakistan, General Parvez Musharraf, realized the economic and strategic vitality of Gwadar and received China's attention.

Now, CPEC has proven itself the Asian Trojan Horse. Along with other benefits of CPEC, it is a strategic power fulcrum.

CPEC has strengthened Pak-China strategic ties and joint endeavours against common enemy India. India-US-Israel ties are posing serious threats to both.

India-US imperialistic designs to control Central Asia are not favourable to any regional stakeholder.

CPEC has jeopardized India economically, geopolitically and strategically. This fact compelled India to end its reluctance of shaking hands with the US.

Gwadar is an important strategic port for Pakistan, China and the CARs. The port is also a strategic barrier for the US, being the unbidded extra regional power in South Asia.

Gwadar port has weakened the US geopolitically and strategic holds over Pak-India relations.

It has substituted the US with China and Russia for strategic support for Pakistan. CPEC is a corridor to Central Asian States which is another region for the US interests.

It is aligning the Central Asian States with Pak-China and Russia instead of the US because CPEC is promising economic and strategic prospects for Central Asian States.

The strategic importance of Gwadar port for China and Pakistan is enshrined in the unique location of this port.

One-third of the trade of the world is done from the Strait of Malacca. There is no second thought Chinese import of oil products is done from this Strait up to 80%.

The Strait is always prone to the threats in case of strife among countries. The Gwadar port also opens a gateway to Indian Ocean. CPEC is a catalyst for balance in South Asia.

It has surely strengthened Pakistan against arch enemy India economically, strategically and on international fronts. The US regional strategic monopoly, which has always been India-centric, has lost its strongholds.

Through CPEC, China will get an easy gateway to support and control its remote areas of Xinjiang economically and strategically.

For Pakistan, it will ensure to curb Indian backed insurgency in Balochistan. CPEC is going to reshape the power fulcrum of South Asia, Central Asia and Europe.

The strategic bonds between Pakistan and China have been on an upward trajectory with moved thrust on economic interaction after the initiation of CPEC.

CPEC was inevitable to safeguard common interests and mutual benefits, and strategic communication between China and Pakistan.

tremendous reserves of cargo and shipment tackling capacity and numerous shipyards carries an imperative position.

CPEC is located close to the Strait of Hormuz which supplies about 40% of world oil. In case of war, this oil supply can be cut off and the power of oil bomb can be used.

Counter balancing the Pivot to Asia Policy designed by the US to contain and encircle China with an alliance including India, Vietnam, South Korea, Japan, Australia, Singapore and the Philippines, this Corridor will serve as a substitute route for Chinese trade, thereby allowing China to outwit the threat of a blockade of Chinese oil supplies through the Strait of Malacca by the USA and allied navies in the wake of a future war in Asia.

CPEC will strengthen the strategic alliance between Pakistan and China.

Gwadar port having

Gwadar port has key significance in protecting Chinese energy security by promising the Pakistan Navy with strategic depth beside its seashore as a nautical pedestal.

Through CPEC, Chinese trade and power provisions significantly outwit Indo-US nautical coercion of commotion.

The US-led wars have become order of the day specifically in East Muslim zones. These imperialistic designs can be averted to a large extent though CPEC, assuring decisive wellbeing value to a durable world peace.

The CPEC-sponsored Kashgar-Khunjerab land route immensely alleviates the projection of conflict with the arch enemy, India that could become a reality, either, by miscalculation, or, otherwise, over the ongoing high seas.

The Chinese economic presence in the Arabian Sea, and Gwadar, in union with Pakistan's crucial geostrategic cooperation, introduces much needed strategic balance which is omitted from the Arabian Sea.

The Indo-US strategic affiliation that has monopolized the strategic sphere of influence in the Arabian Sea-Indian Ocean region will be restricted to acknowledge the impact of Sino-Pak charisma in the dominion of competitive naval interests.

India-US maritime joint ventures in the Indian Ocean and the Arabian Sea have left Pak-China with no alternative to empower their naval forces to protect their sea lanes of communication.

Pak-China Active Defence will enhance the capability of Pak Navy and forces to better them. The protection of open seas and ports will boost up strategic efficiency of the sea combats.

In future years, Pak-China Active Defence can be jointly developed to the largest Asian Navy.

CPEC is many times much safer than the narrow and dangerous nature of the Strait which endangers merchants to terrorist attacks.

From Gwadar, China can keep a critical eye on the Indian-US adventures in the Indian Ocean and Basra Gulf.

A brutalised society

I.A. Rehman

AMONG the facts highlighted in the wake of the motorway gang rape outrage is the extent to which the ruling elite has been brutalised and the way it is further brutalising ordinary citizens. The punishments suggested for assaults on women and children reveal not only a total disregard of civilisational values but also ignorance of the country's Constitution and its obligations under international treaties.

The incidence of gang rape in Pakistan is quite high and such cases rarely cause public outrage. But the motorway gang rape hit a sensitive nerve and caused public revulsion on an unprecedented scale. However, the ruling elite went berserk while proposing punishments for the perpetrators of the heinous crime. The proposed punishments ranged from public hanging to chemical castration of the culprits. The lead was unfortunately taken by the prime minister who supported public hanging and chemical castration both. All those backing the utterly barbaric punishments betrayed a stunning ignorance of Article 14 (1) of the Constitution, regarding the inviolability of the dignity of person. This guarantee

of inviolability of the human person, the only right in absolute terms the citizens have, is not aimed at protecting the dignity of the privileged as much as it offers protection to underprivileged people who come into conflict with the law. All suggested punishments that violate the right to the dignity of person are inadmissible in a debate on the subject.

Besides, suggestions of chemical castration have already been overruled for being contrary to Islamic injunctions by the chairman of the Council of Islamic Ideology.

Anyone in the administration could have informed the prime minister and other members of the government that Pakistan is a signatory to the Convention against Torture which also bars cruel, inhuman and degrading treatment or punishment.

The government should examine the final report of the committee on torture on Pakistan's initial report in 2017 and assess the level of compliance with its recommendations that Islamabad has supported or noted before defending its performance in May next year.

The prime minister has blamed foreign governments for tying his hands and preventing him from moving mountains for the public good. It is time this bogey

of foreign hands' involvement in Pakistan's affairs was laid to rest. There is much in the affairs of the state that is in violation of the Constitution and the laws and that cannot be attributed to foreign authorities. Besides, good governance is not demanded to please foreign governments. It is demanded as a fundamental right of the people. Let the government exercise its authority as much as it wants and in a manner of its choice. If the people are incapable of judging the government's performance, history will.

The whole hankering for cruel, inhuman and degrading punishments is based on a misconception that severe penalties deter crime. The experience of all nations in the world shows that harsh punishments do not cause a decline in crime. Pakistan has been trying to control crime by increasing the severity of punishments. At independence, the death penalty was prescribed for only two offences; today it can be awarded for 27 crimes. Each year, the death penalty is awarded to several hundred persons. During 2015-2017, for instance, 385 persons on an average were sentenced to death each year. Has this reduced the number of murders per year? Did the murder rate in Pakistan come down during the Zia regime? There was

a time when the punishment for stealing a mare in England was death. That didn't stop the stealing of mares. What helped bring down crime in England was far-reaching reform in the system of criminal justice, industrialisation, greater prosperity and improved job security.

The key to crime management does not lie in raising the scale of punishments but in making the legal processes efficient by establishing what is called the majesty of law, and that is secured by ensuring that no criminal can escape being caught and punished. The government must investigate the causes that have brought the conviction rate to less than 20 per cent. This gives a criminal reason to believe that he will not be caught and if he is unlucky to be apprehended the chances of his being convicted are at most 20pc. Who doesn't know about inefficiency and corruption in the investigation and prosecution of cases and the fact that at the level of subordinate courts there is nothing that money cannot buy?

A most fundamental flaw in official thinking is that serious crime, such as gang rape, is viewed selectively and treated entirely as a law-and-order matter. In an incident of gang rape, perhaps as shocking as the motorway incident, reported from Punjab the other day, a woman

was gang raped by dacoits in front of her husband whose hands and feet had been tied up. No person in authority felt outraged because each and every gang rape is not denounced. There is, in fact, considerable acceptance of gang rape as something of an unfortunate occurrence about which nothing can be done.

Further, no evidence is on record that gang rape or any other heinous crime has been investigated or analysed from social and psychological perspectives. Very young girls are raped and killed with frightening regularity despite the hanging of a few culprits but apart from making laws to prescribe tougher penalties the government has not undertaken or sponsored any study of the causes of assaults on young girls or the methods of protecting the victims through their and their parents' education.

A fact that is hardly ever taken note of is that much of the crime against women and girls has its roots in the patriarchal culture that has become stronger over the years, mainly as a result of the state's deliberate failure to acknowledge women's right to equality with the male species. Without affirmative state action to establish gender equality, all spasmodic efforts to protect women against sex fiends will prove in vain.

कुम्भमेला समितिले किन पठायो हिन्दुराजाकै रूपमा निम्तो ?

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

कुम्भमेला समितिले पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाह दम्पतिलाई राजनीतीक रूपमा निम्तो पठायो । त्यही निम्तो मान्न धार्मिक यात्राका रूपमा हिजो पूर्वराजा तथा पूर्व रानी हरिद्वारतिर लाग्नुभएको छ । पूर्वराजालाई पठाएको निम्तो र पूर्वराजाको त्यसतिरका धार्मिक यात्राले पनि नेपाली राजनीतिक र कूटनीतिक बृत्तमा सनसनी कैलाएको छ ।

एकातिर कम्युनिष्टहरूको भगडा, अर्कोतिर प्रतिपक्षीको च्याँखे र अस्पष्ट राजनीतिका कारण संविधान संविधानजस्तो रहेन । संविधानमा जे जे गल्ती गरियो, ती सबैको साइड इफेक्ट वर्तमान राजनीतिक अन्यौलको अवस्था हो । यस्तो संविधानले न निकास दिन्छ, न विकास । यो संविधानले दिने भनेकै विवाद र बबाल हो । जुन हामी देखिरहेका छौं ।

यही संविधानका कारणले कुनै नेता सदै र सभ्य लान छाडियो । नेताहरू एकदोस्ताप्रति असहिष्णु बनेका छन् । एकदोस्तालाई कसरी नड्ग्याउन सकिन्त भन्ने धूनमा छन् र आफू ठिक अर्को नेता बेठिक भनेर आलोचना गरिरहेका छन् ।

नुवाकोटको सॉँडे जुधाइको रमाइलो र राजनीतिमा नेता जुधाइको तमासा उस्तै उस्तै छ ।

यो तमासाले अन्ततोगत्वा देशलाई हानी छ, जनतालाई नोक्सानी छ । हामी अग्रगमनको नाममा पश्चगमनतिर उन्मुख छौं । जनयुद्ध, जनआन्दोलन गरेका एकसे एक नेताहरू आज भुइँमा न भाँडामा बनेका छन् । यिनले नै जनयुद्ध गरे होलान, जनआन्दोलन यिनकै शक्ति र सामलामा भएको होला र? भारतीय नेताहरूले अनेक पुस्तक लेखेर त्यसमा नेपालका नेताहरूलाई हामीले सञ्चालन गरेका थियौं भन्ने दावी सही रहेछ भन्न सकिने आधारहरू यिने नेताका चरित्र, क्रियाकलापले स्पष्ट पार्द गएका छन् ।

यी नेता नैतिक धरातलमा उभिन सकेको भए यही संविधान पनि सफल हुनसक्थ्यो । तर संविधानले पनि यिनलाई नैतिक धरातलमा उन्माउन सकेन । राजनीति नै व्यभिचारी बनेपछि राज्य व्यभिचारको सिकार हुनु स्वाधिक हो । वर्तमान नेपालको राज्य प्रणाली व्यभिचारमय बनेको छ । हरेक पद, हरेक व्यक्ति, हरेक मुद्दा हाटबजारमा राखिएजस्तो छन् । पैसा र शक्तिमा किनबेच गर्न सकिने व्यवस्था लोकतान्त्रिक भनेर मान्न नसकिए पनि भन्नु परेको छ । नाममात्रको लोकतन्त्रलाई काखी च्यापेर नेपाल पुग्ने असफल राष्ट्रकै खाल्डोगा हो ।

यस्तो लथालिङ्ग भएको स्थितिमा पूर्वराजा कुम्भमेला भर्न हरिद्वारा लाग्नुभएको छ । हरिद्वार नुहाएर पूर्वराजा पवित्र हुनसक्छन्, देशलाई पवित्र पार्न, यो कट्ट, दुःखबाट पार लगाउन देशमा फर्केपछि एउटा निर्णयमा पुग्न जरुरी छ । तबमात्र कुम्भमेला भरेको अर्थ रहला, पुर्णिले निर्माण गरेको देशको भार चुक्ता होला ।

स्वयम् पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाहले पटक पटक भन्नुभएको छ- देशको भार लाग्ला ? देशको भार पूर्वराजाको कौँधमा आइसकेको छ । त्यो भार चुक्ता गर्ने बेला यही हो । देश अभरमा छ, देशलाई यो स्थितिबाट पार लगाउन सक्नु नै पूर्वराजाको जन्मको सफलता पनि हो । देश नै यसरी दुर्गतिमा

परेको नागरिकले हेर्न सकिरहेका छैनन् । सचेत बर्ग पार्टीका बँधुवाजस्ता बनेका छन्, विवेक छ प्रयोग गरिरहेका छैनन् । आमनागरिक नेताविहिन छन्, तिनको आओसको संवोधन भझरहेको छैन । यो स्थितिमा देशलाई असफलताबाट जोगाउने एउटै मन्त्र हो, पूर्वराजाको सक्रियता ।

नेपाल राजनीतिक समस्या र संविधानिक संकटबाट गुजिरहेको छ । पूर्वराजा हरिद्वारमा लाने कुम्भमेलामा यस्तो समयमा जानलाग्नु भएको छ, जुन

लिन सकिरहेको छैन, जनतालाई भ्रम छर्न केपी ओलीको राजनीतामा भने मागिरहेको छ ।

प्रचण्ड-माधव समूह नैतिकताका आधारमा ओलीले राजनीतामा दिनुपर्छ भनिरहेका छन् । यसको एउटै कारण हो- उनीहरू ओलीलाई अल्पमतमा पारेर अविश्वासको प्रस्ताव ल्याउन वा विश्वासको मत लिन बाध्य पार्न सकिरहेका छैनन् । कांग्रेस, माओवादी केन्द्र, जसपा मिलाएर मिलिजुली बहुमतको सरकार बनेसक्ने

सरकार बन्छ र ओलीले पुनः मध्यावधि चुनाव घोषणा गर्न सम्भाबना छ । यही खतरालाई टार्नका लागि अर्को सरकार बनाउने पूर्ण तैयारी नभएसम्म माओवादी केन्द्रले समर्थन फिर्ता गर्नेछैन ।

यसरी राजनीति सिंहदरवारको वरिपरि घुमिरहेको छ । यता लोकतान्त्रिक गणतन्त्रले जनताका अपेक्षा र समस्याहरूलाई संवोधन गर्न नसकेको र नेताहरू भ्रष्टाचारमा लिप्त भएकाले जनतामा आकोश दिनदिनै बढेर गएको छ । यो सरकार, यी नेताका विरुद्ध सडक तातिरहेको छ र जनता राजा आजनेपर्छ, एउटा राजा भए देश बाँच्छ, यी हजारौ राजाले देश सक्ने भए भन्न पौर गर्न थालेका छन् ।

यसरी राजनीतिले यू टर्न लिने बेलामा पूर्व महाराज भोलि कुम्भ मेला भर्न हरिद्वारतिर लाग्ने सूचना आयो । के कुम्भमेला भरेर फर्कनासाथ नेपालमा राजतन्त्र सुरुआत होला त? नेपाली कूटनीति र राजनीतिक बृत्त यही किन र कसरी भन्ने प्रश्नमा बहस गरिरहेका छन् ।

पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र वीरविक्रम शाह, पूर्ववाजामहारानी कोमल राज्य लक्षी देवी शाहका साथमा चैत २६ गते भारत भ्रमणमा जाँदै हुनुहुन्छ । डा. फणिराज पाटकले पठाउनु भएको विज्ञप्ति अनुसार पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र, पूर्वमहाराजानी कोमल राज्य लक्षी देवी शाहलाई भारतको हरिद्वारमा हुने महाकुम्भ मेलामा सहभागी हुन महाकुम्भ मेला विशेष समितिबाट विशेष निमन्त्रण प्राप्त भएकाले त्यसतर्फ जानुहुने जानकारी सार्वजनिक गर्नुभएको छ ।

तर राजनीतिक बृत्तमा पूर्वराजाको कुम्भमेला जाने यो जानकारीलाई अर्थपूर्ण रूपमा पनि लिइएको छ । यसअघि पूर्वराजा भापा मुकाम बनाएर दार्जीलिङ्गलगायतका विभिन्न भागमा भ्रमण गर्नुभएको थियो । अहिले हरिद्वारमै पुग्ने अवसरमा भारतीय शासक, प्रशासकसँग विशेष भेटवार्ता हुने अनुमान गरिएको छ ।

कुम्भमेला समितिले किन पठायो हिन्दुराजाकै रूपमा निम्तो ? यो निम्तोको अर्थ पनि नेपाली राजनीतिमा, नेपालको भाग्य र भरोसामा देखिन जरुरी छ ।

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

- ISI स्टाण्डर्डको भित्र बाहिर रक्वर कोट भै बीचमा रिटलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेजुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुरक्त हनुहोस्

पढथयौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज।

मन्यो ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

मुलुक राजनीतिक संकटर्फ धकेलिंदै

गत पुस ५ गते विघटन भएको प्रतिनिधिसभालाई सबौच्च अदालतको सम्बैधानिक इजलासले असम्बैधानिक भन्दै बदर गरिदिएपछि राजनीतिक क्षेत्रमा नयाँ तरङ्ग उत्पन्न भएको छ। तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रलाई एक गराएर गठन भएको नेपाल कम्पनिट पार्टीलाई सर्वोच्च अदालतले बदर गरिदिएपछि नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र अलग अलग अस्तित्वमा आएका छन्। माओवादी केन्द्रले सरकारलाई दिवै आएको समर्थन फिर्ता नलिएकै अवस्थामा अन्य दलहरूले सरकार निर्माण गर्ने कार्यलाई तिराटा दिन सकिहेका छैनन्। संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांगेस, माओवादी केन्द्र र जनता समाजवादी पार्टी एक जुट हुन सक्ने अवस्था देखिएको छैन। यी तिनै पार्टी एकै ठाउँमा नआएको अवस्थामा नयाँ सरकार निर्माण हुन सक्ने अवस्था देखिएन।

जनता समाजवादी पार्टी अहिलोको अवस्थामा निर्णयक भूमिकामा रहेको भएपनि उसले आवश्यक निर्णय गर्न नसकिको र त्यो पार्टीमा पनि नेताहरु दुई पक्षमा बाँडिएको खण्डमा नयाँ सरकार निर्माण हुन सक्ने अवस्था नरहेकोले गर्दा र यदि नयाँ सरकार निर्माण भै हाले पनि त्यस्तो सरकार समेत लामो समयसम्म चलन सक्ने अवस्था नदिखिएकाले गर्दा ताजा जनादेश काहेक अन्य केही विकल्प देखिएको छैन। मुलुकलाई स्थिरतात्त्व लैजानका लागि पनि ताजा जनादेशकै लागि अधिवद्धु तै उपयुक्त कदम हुनेछ। नयाँ सरकार निर्माणका लागि दलहरू अधिवद्धु भन्दा राजनीतिक स्थिरताका लागि सहै दलहरू एकजुट भएर ताजा जनादेशका लागि अधिवद्धो खण्डमा मात्र मुलुकले निकास पाउन सक्छ। सांसदहरूको खरिद विकि रोकनका लागि पनि ताजा जनादेशकै आवश्यकता देखिएन। नेपाली कांगेसले आफै नेतृत्वमा सरकार निर्माण गर्ने प्रक्रियालाई अधिवद्धाएपनि जनता समाजवादी पार्टीले समर्थन नदिएको खण्डमा नयाँ सरकार निर्माण हुने सक्नैन। अहिले पनि संसदको सहै भन्दा ढुलो पार्टी नेकपा एमाले तै रहेकोले अन्य केही विकल्पहरूले सरकार निर्माण नभएको खण्डमा सांसदको सर्वेभन्दा ढुलो पार्टीको हैसियतले नेकपा एमालैकै नेतृत्वमा नयाँ सरकार निर्माण हुन सक्छ सो सरकारले समेत विश्वासको मत लिन नसकेको खण्डमा संसद विघटन गरी ६ महिनाभित्रा निर्वाचन गराउनुपर्ने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेकोले गर्दा अहिले जे जनतो प्रयास भएपनि अंतिममा संविधानको धारा ७६ को ४ अनुसारकै सरकार निर्माण हुन सक्ने सम्भावना समेत देखिएको छ।

राजनीतिक अवस्था संकटमा परिहरेको अवस्थामा प्रधानमन्त्री केपी ओलीले माओवादी केन्द्रले सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएको खण्डमा आफैले राजनीतामा दिने उद्घोष गरिसकेको छैन। यदि संसदले नयाँ सरकार निर्माण गर्न नसकेको वा नयाँ सरकारको प्रधानमन्त्रीले संसदबाट ३० दिन भित्रा विश्वासको मत लिन नसकेको अवस्थामा फेरी नेकपा एमालैले संसदको सहै भन्दा ढुलो पार्टीको हैसियतमा नेतृत्वको खण्डमा सोधी गर्न सक्छ। सो सरकारले समेत विश्वासको मत लिन नसकेको खण्डमा सोधी गर्न सक्छ। सो सरकारले समेत निर्वाचन गराउन सक्छ भन्ने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेकाले समुकाम राजनीतिक अवस्थामा भएको छैन। राजनीतिक दलहरूले एकत्रे अर्कोलाई सिद्धायउने खेलमा लापानुको बदला सहै दलहरूले सहमति गरेर ताजा जनादेशमा गएको खण्डमा मात्र अहिलोको समस्याको समाधान हुन सक्छ। राजनीतिक संकट आएको खण्डमा विकास निर्माणका प्रत्यक्ष असर पर्ने र जनताले समेत पाउनुपर्ने सेवा सुविधाबाट बढिच्छ दुरुपर्ने अवस्थाको अन्यता लागि पनि ताजा जनादेश नै अहिलोको पहिलो आवश्यकता हो।

जनता समाजवादी पार्टीले सरकार र कांगेस एवं माओवादी केन्द्र दुवैलाई समर्थन नदिएको खण्डमा मुलुक ताजा जनादेशमा जानु बाहेक अर्को विकल्प देखिएन। जसपाले सरकारलाई समर्थन दिएको खण्डमा ओली सरकारले निर्वाचन राजनीतिक अवस्थाको खण्डमा उल्लेख भएको छैन। राजनीतिक दलहरूले एकत्रे अर्कोलाई सिद्धायउने खेलमा लापानुको बदला सहै दलहरूले सहमति गरेर ताजा जनादेशमा गएको खण्डमा मात्र अहिलोको समस्याको समाधान हुन सक्छ। राजनीतिक संकट आएको खण्डमा विकास निर्माणका प्रत्यक्ष असर पर्ने र जनताले समेत पाउनुपर्ने सेवा सुविधाबाट बढिच्छ दुरुपर्ने अवस्थाको अन्यता लागि पनि ताजा जनादेश नै अहिलोको पहिलो आवश्यकता हो।

जसपाल अध्यक्ष उपेन्द्र यादव र बाबुराम भराई आफेस, माओवादीलाई समर्थन गर्नुपर्ने पक्षमा रहेको छैन भने अध्यक्ष महन्थ ठाकुर र वरिष्ठ नेता राजेन्द्र महतो ओलीलाई समर्थन गर्ने आफना मागहरू पूरा गराउने पक्षमा रहेकाले जसपाल विभाजन हुन सक्ने अवस्थामा पुगेको छ। जसपाल विभाजन भएको अवस्थामा नयाँ सरकार निर्माणका लागि आवश्यक संख्या नपुग्ने निश्चित रहेको छ भने ओली सरकारलाई सरकारमा टिकिरहन १८ सांसदको आवश्यकता पर्ने हुन। यदि जसपाल विभाजन भएर कमितमा १८ सांसद ठाकुर र महतोको पक्षमा रहेको खण्डमा ओली सरकारलाई उलीहरूले समर्थन दिन सक्ने भएकाले गर्दा नयाँ सरकार निर्माण हुन सक्ने सम्भावना रहेदैन। राजनीति भनेको सम्भावनाको खेल भएकाले अहिले नै मुलुकको राजनीतिले कस्तो मोड लिन्छ भन्ने सकिने अवस्था देखिएन। राजनीतिक दलहरूले मुलुक र जनतालाई भ्रममा राखि आफनो स्वार्थ पूरा गराउने तरफ लाग्नुभन्दा ताजा जनादेशमा गएरै भएपनि मुलुकमा उत्पन्न भएका समस्याहरूको समाधान खोज्नुपै उपयुक्त हुनेछ भन्ने हामीले ठानेका छैन।

मुलुकको दुर्भाग्यपूर्ण अवस्था र सर्वोच्चको आश

मोगेन्द्रकुमार सिंह

प्रतिनिधिसभा विघटन असंवैधानिक हो। संसद विघटन गरेको प्रधानमन्त्रीले असंवैधानिक कदम चाल्यायो। नेपालको संविधान २०७२ को जुन धारा टेक्रे प्रधानमन्त्रीले संसद विघटन गर्नुपर्ने छ, त्यो धाराले उहाँलाई विघटन गर्ने अधिकार नै दिएको छैन। त्यसैले हामी त्यसको विरोधमा छैन। प्रधानमन्त्रीलाई त्यस्तो कुनै अधिकार दिएको छैन, अनाधिकृतरूपमा विघटन गर्नुपर्ने छ। प्रधानमन्त्रीको यो असंवैधानिक कदम हो, प्रतिगमनकारी कदम हो भनेर हामी विरोध गरिरहेका छैन।

निर्वितरूपमा संसद विघटन असंवैधानिक भन्ने कुराको व्याख्या गर्ने अधिकार अदालतको छ। अदालतको काम अदालतले नै गर्छ तर हामीले यो गलत हो भनेर भन्न पाउँछौ। हामीले असंवैधानिक कुराको विरोध गर्नु वा जनतालाई बुझाउनु लोकतान्त्रिक प्रक्रिया नै हो। हामी विरोध अदालतको विरोधमा होइन, त्यसैले यसले अदालतमाथि कुनै प्रभाव पर्दैन। अदालतमा पक्ष र विपक्षमा बहसहरू भइरहेका छैन, हामी पनि आफ्नो कुरा जनतामार्फ राखिरहेका छैन। हामीले अदालतको विरोधमा कुनै गतिविधि गरेका छैनौ। अदालतले फैसला गरिसकेपछि अवहेलना गर्नुपर्ने। अहिले विचाराधीन रहेको मुद्दामा कुनै प्रभाव वा दबाव दिन खोजेका छैनौ। यो संविधानमा नभएको कुरा प्रधानमन्त्रीले गर्नुपर्ने भनेर मात्र भनिरहेका छैन। नेपाली जनता राजनीतिक रूपमा चेतनशील भइसकेका छैन, संविधानमा के व्यवस्था छ सबै कुरा थाहा छ। अदालतलाई पनि संविधानको व्याख्या गर्ने अधिकार छ, संशोधन गर्ने अधिकार छैन। हामीलाई विरोधमा भनेर भनिरहेका छैन।

अदालतले कुनै एक पक्षको मात्रै कुरा सुन्दैन, दुवै पक्षको कुरा सुनेर नै कुनै निर्णय गर्छ। अहिले दुवै पक्षको बहस सकिएको छैन। अदालतमा कुनै मुद्दा जान्छ भने दुवै पक्षको तर्क अदालतले सुन्नैपछ। तर, हामीलाई पूरा विश्वास छ कि प्रतिनिधिसभा पुनर्स्थापना हुन्छ र अदालतले सुन्नैपछ। तर, हामीलाई पूरा विश्वास छ कि प्रतिनिधिसभा पुनर्स्थापना हुन्छ र अदालतले यो असंवैधानिक कदम हो भनेर भन्छ।

संविधानको छ।

अन्य दलहरू मिलेर बहुमत पुन्याउन सबैदेन भने अर्को पनि विकल्प छ नि। कुनै एउटा प्रतिनिधिसभा सदस्यले पनि आफ्नो पक्षमा बहुमत ल्याउन सक्यो भने सरकार बन्ने अवस्था रह्न्छ भन्ने प्रावधान पनि त हाम्रो समिधानमा छ। उसले ३० दिनभित्र आफ्नो पक्षमा बहुमत ल्याउन सक्छ भनेर उसले सरकार बनाउन सक्छ।

प्रतिनिधिसभा विघटन भइसकेको अवस्थामा राष्ट्रियसभाले आफ्नो भूमिका देखाइरहेको नै थियो। राष्ट्रियसभाले सरकारसँग प्रश्न गर्ने, जनजीविकासँग सम्बन्धित सवालहरू राख्ने, जनजीविकासँग प्रश्न गर्नुपर्ने थियो। तर सरकारले एजेन्डा नै छैन भनेर सातौं अधिवेशन पनि त हामीले आवधिक चुनाव हुनुपर्छ भन्ने चाहन्छौ। मध्यावधि चुनावले देशको हितमा छैन। यसले मुलुकमा राजनीतिक रितराता आउँदैन। उल्टो-उल्टो कुरा हाम्रो प्रधानमन्त्री ओलीजो गर्नुहुँच।

संसद पुनर्स्थापना भएपछि निर्वितरूपमा मुलुकले राजनीतिक निकास पाउँछ। करिब दुई तिहाइको मत पाएको नेकपाको आधिकारिकताले निर्वाचन आयोगमा दुवै पक्षले दाबी गरेको छ। कुनै एउटाको पक्षमा निर्णय

मानव बेचबिखन तथा तस्करीको आधुनिक रूप

— राकेशप्रसाद चौधरी —

अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा फैलिएको सांगठनिक अपराधमध्ये अहिले बढी चर्चा, बस्त्र र अभियान मानव बेचबिखन तथा तस्करी विस्तृत लक्षित छ। यस अन्तर्राष्ट्रिय जालोबाट नेपाल दुईतर्फी मारमा परेको छ। नेपालबाट हुने नेपालीको बेचबिखन तथा तस्करी, यस क्षेत्रलाई ट्राइजिट बनाएर गरिने गतिविधि एवं अरु देशबाट तस्करी गरि त्याएकाहरूको आश्रयस्थल नेपाललाई बनाइनुले यो समस्या निकै जिटिल छ। यस गम्भीर प्रकृतिको अपराधलाई निरस्त्वाहन गर्न र यस अपराधबाट पीडित हुन नदिन चारेतर्फबाट अग्रसरता देखिएको छ।

मानव बेचबिखन तथा तस्करीसँग लगाउँष्ठ र हतियारको व्यापार पनि जोडिएर आएको देखिन्छ। यी अपराधबाट हुने आम्दानीको लगानी आतकवादी गतिविधि तथा मानव अधिकारका बिस्त्रमा पनि लक्षित रहेका हुन्नन्। नेपाल प्रहरीले मुख्य कार्यालयमार्फत हेर्ने गरेको यस्ता अपराधहरूको अनुसन्धान र निरस्त्वाहनका लागि राजधानी (काठमाडौं) केन्द्रित छुटै ब्यूरोहरू मार्फत काम कारबाही हुन्नेर्ग छ।

नेपाल सरकार (मन्त्री परिषद) ले २०७५ साल जेष्ठ २७ गतेको निर्णयानुसार मानव बेचबिखन अनुसन्धान ब्यूरोको स्थापना गरिएको हो। ब्यूरोले २०७६ साल बैशाख २९ गतेबाट कानुन किताब व्यवस्था समितिको भवनमा कार्यालय स्थापना गरि कार्यारम्भ गरेको छ। ब्यूरोको कामलाई विशिष्टिकृत गर्दै २०७६ भद्रो ४ गतेको नेपाल सरकार (मन्त्री परिषद) निर्णय भई प्रहरी नियमावली २०७१ मा सातो संशोधन गरेर यस ब्यूरोको लागि कार्यादेश प्राप्त भएको हो भने २०७६ असोज १३ गतेको प्रहरी नियमावली २०७१ मा सातो संशोधन नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित भई कार्यान्वयनमा आएको छ।

मानव अंग व्यापार, बिवाह, मनोरजन, यौनजन्य क्रियाकलाप, निकृष्ट श्रम, रोजगार, ब्यूवा मजदूरी, गुलामी, बच्चाको जन्म, लालनपालन, लागूँष्ठ एवं हतियार औसारपाससहितको काममा प्रयोग हुनेहरू बेचबिखन र तस्करीको माध्यमबाट यस अपराधको जंजालमा जकाडिएको अध्ययनले देखाउँछ। नेपालको सुरक्षा निकाय, विभिन्न गैरसरकारी संस्थानहरूको तस्करीको घटनासँग सम्बन्धित प्रतिवेदनहरू बर्णनी प्रस्तुत गरिरहेका छन्। आधुनिक दास बनाउन समेत अहिले मानव बेचबिखन तथा तस्करी हुन थालेको पाइन्छ। आधुनिक दासलाई आफू बेचिएको महसुस गर्न बर्चो लाने गर्दछ अथवा स्वेच्छाले रिकार गरेको श्रमको प्रकृति ब्यूवा मजदूरजस्तो रहेको महसुस भएपनि उन्मुक्त पाउन सकिरहेको हुँदैन।

नेपालबाट बर्णनि वैध एवं अवैध मार्गबाट मानव तस्करी भइरहेको घटना बाहिर आउने गरेको छन्। बेचबिखनका लागि मानव तस्करीको आधुनिक स्पष्ट राजनाडा, अमेरिका, युरोप, जापान लग्ने, विदेशमा बस्ने युवकर्ण बिवाह गर्ने केटी चाहियो भने किसिमका बिजापन दिनहुँ हेर्न सकिन्छ। केही बिजापन सत्य भएको हुनसक्ने अधार भएपनि अधिकांश शक्तिको धेरामा रहने गर्दछ तर यस बिजापनमाथि विश्वास गरेर बेचिएका घटना बाहिर नजाएका भने होइनन। तथापि पत्रपत्रिका र सामाजिक सञ्जालहरूमार्फत समेत मानव बेचबिखनको अपराध हुने गरेको छ।

बैदेसिक रोजगारको लागि वैधमार्गबाट सम्बन्धित देशमा नै मानवको बेचबिखन गर्ने गरिएको उजुरी नेपाल प्रहरीमा पर्ने गरेको छ। अर्कोतर्फ अवैध मार्ग भएर भारत एवं भारतबाट अन्य देशमा मानव तस्करी भई बेचबिखन भइरहेको विषयमा पटक पटक आमसंचारामध्यम बहस हुनुका साथे राष्ट्रियस्तरमै अभियानहरू चलाउने गरिएको छ। असाकरता, विपन्नता र रोजगारीको लोभले कतिखेर तस्करको जालमा नेपाली फस्ञन, परो नै पाउँदैन्।

प्रत्येक बर्ष भण्डे ३५ हजारभन्दा बढी महिला, पुरुष एवं बालबालिका बेचबिखन भइरहेको विभिन्न अध्ययनहरूबाट देखिएको नेपाल मानवअधिकार आयोगले २०७६ सालको प्रतिवेदनमा समेत औल्याएको छ। जसमध्ये बेचबिखन भई पुनर्हरू भारत, खाडी देश, युरोप, अफ्रिका, अमेरिकालगायत खेत्र तथा देशबाट थोरै संख्या मात्र उद्धार हुने गरेका

बाध्यतावश बेधिन बाध्य हुनेहरूको तथ्याकसम्म कसैले संकलन गर्न सकेको देखिएन।

सीमानाकामा व्यवस्थित गर्नुभन्दा अवैध ओहरदोहरलाई दुवै देशका सुरक्षाकमीले मौन स्वीकृति दिएका छन्। अर्को दुवैदेशका सरकार यो अवैध आवागमनमार्फत हुने तस्करी र मानव बेचबिखनको घटनालाई कम प्राथमिकतामा राखेको देखिएको छ। बाध्यतावश तस्करको चुगलमा परेर अमेरिका, युरोपसहितका देशमा आधुनिक दास बन्न चाहनेहरूको कथा नेपाल प्रहरीको मानव बेचबिखन अनुसन्धान ब्यूरोको अधिकारिक समाजिक सञ्जलको पृष्ठमार्फत पढन सकिन्छ। त्यसै ब्यूरोले दैनिक जसो मानव बेचबिखन र तस्करीबिस्त्रमा घटना र अनुसन्धानबाटे सूचना प्रकाशित गर्दै आएको छ। अधिकांश घटनामा पीडको सही बिवरण आउन सकेको हुँदैन।

सुरक्षाकमी एवं गैरसरकारी संस्थाहरूमार्फत हुने उद्धारपछि न्यायका लागि पीडितपक्षले उजुरी दिनेको संख्या समेत न्यून छ। देशभरबाट बर्णनि तीन/चारसय उजुरीमात्र प्रहरीमा आउने गरेको देखिन्छ। पीडित महिला, पुरुष अथवा बालबालिकाले मुख्य पीडको यकिन गर्न नसक्नु एवं अनुसन्धान र न्यायिक निकायबाट कुनै किसिमको सहायता प्राप्त गर्न नसक्नुले दोषी खुल्ला रूपमा बेचबिखन र तस्करीको संजाल चलाइरहेको पाइन्छ।

देशभित्रै लागूृष्ठ अधिकारी, यौनजन्य, नकली नोट, हतियारसहितका अपराधमित्र मानव बेचबिखन एवं तस्करीको खोजिनुका साथ मनोरजन, निकृष्ट श्रम, मानव अंगतस्करीसहितको क्षेत्रमा हुने गरेको मानव बेचबिखनको घटनालाई गमितराका साथ हेर्नु आवश्यक छ। त्यसै नेपालमा तस्करी एवं बेचबिखन भई आएका भारतीय, बाङ्गलादेशी, बर्मेलीलाग्यतका बिदेशी नागरिकबाटे अध्ययन हुन सकेको देखिन्दैन भने नेपालमै नेपालीको बेचबिखन एवं अन्तर्राजिला मानव तस्करीबाटे धेरै अध्ययन हुन बाँकि छ।

बैदेसिक रोजगारका लागि २०५० सालबाट हालसम्म भण्डे ५० लाख मानिसले श्रमस्तीकृत लिइसको बुझिन्छ। अहिले भण्डे वार्षिक ७ लाख ५० हजार मानिसले श्रमस्तीकृत लिन थालेको राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगको अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख छ। भारतबाहेको रेतमा काम गर्ने श्रमस्तीकृत लिने गरिन्छ। कोभिड९ को महाप्रकोप शुरू भएपनि भारतबाट नेपाल फरिनेमा बेचिएका र तस्करी भएकाहरू समेत थिए। तर तथ्याक राज्ञि स्थानीय, प्रदेश एवं संघीय सरकारले खासै बास्ता नै गरेन धेरै श्रमिक निकृष्ट श्रमबजारबाट मुक्ति भएको अनुभव गरिएको थिए। देशमै रोजगारी शृजना नभएपनि तस्करी भई पुगेका निकृष्ट श्रमबजारमा पुनःती मानिसहरू राजीखुशी नै भारत व्रेश गर्ने जाने एवं हराएका मानिसको तथ्याक राज्ञि जस्तै छ।

मानव बेचबिखन रोक्ने, दबाउने तथा सञ्जय गर्ने सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रीय संगठित अपराध सम्बन्धी अध्ययनहरूमा २००० पालेमो प्रोटोकल तथा आप्रवासी कामदार एवं तिनीहरूको परिवारको अधिकार संरक्षण सम्बन्धि महासाधि १९९० को अनुमोदन भए पीडितपक्षले न्याय पाउने आशा गर्न सकिन्छ। (मध्ये दर्पण फिर चर सेवा)

CUG OFFER

COLLABORATION
Gets BETTER with
UNLIMITED CALLS

For more detail please visit:
www.ntc.net.np/services/cug-service

TO SUBSCRIBE OUR LATEST OFFERS *1415#

Download Nepal Telecom App

Download from App Store Google Play

twitter.com/ndcl_nt
facebook.com/NepalTelecom.NT
Instagram.com/nepaltelecomofficial

राष्ट्रको सञ्चार
नेपाल टेलिकम

खेलकुद

च्याम्पिन्स लिग क्वार्टरफाइनल

पिएसजी, चेल्सी, रियल र सिटी विजयी

पेरिस सेन्ट जर्मन (पिएसजी) ले बुधबार युरोपेली च्याम्पिन्स लिग अन्तिम आठको पहिलो लेगको खेलमा डिफेन्डिङ च्याम्पियन बार्यन न्युनिकलाई उसकै घरमा ३-२ ले हराएको छ।

गत वर्षको प्रतियोगिताको फाइनलमा यिनै दुई टिम भिडेका थिए। यसपल्ट पिएसजीले प्राप्त गरेको जितमा क्येलिन एमबापेले दुई गोल गरे। उसका लागि अर्को गोल मारविनहोसले गरे बार्यनका लागि भने एरिक स्याकिसम र थोमस मुलरले गरे।

यस्तै अर्को खेलमा चेल्सीले पोर्टोको घरमा २-० को जित निकाल्यो र सेमिफाइनलका लागि आफूलाई बलियो प्रत्यासी बनायो। चेल्सीको यस जितमा मेसन माउन्ट र बेन चिलवेलले गोल गरे। घर बाहिर प्राप्त यी जितपछि पिएसजी र चेल्सी दुवै दोस्रो लेगको खेल आगाडि बलियो स्थितिमा रहन सफल रह्यो।

यसैरारी रियल स्पार्टिङ र म्यानचेस्टर सिटीले युरोपेली च्याम्पियन्स लिग अन्तिम आठको पहिलो लेगमा मंगलबाल रहत्त्वपूर्ण अग्रता लिएका छन्। रियलले लिभरपुललाई ३-१ ले हरायो। अलफ्रेडो डि स्टाफानो भएको खेलमा रियलका लागि भिनिसियस जित्तमा दुई गोल थाउँदै तथा मार्को एसनसियोले एक गोल गरे। लिभरपुलका तर्फबाट मोहम्मद सलाहले एक गोल फर्काए। अब रियलले एनफिल्डमा गएर खेलेछ। यस्ता, सिटीले भने आफ्नो घरमा रियलका लागि केमिन डे ब्लन

● एनसेलले पायो

'नेसनल एचआर'

एक्सिलोन्स अवार्ड २०२०'

दूरसञ्चार कम्पनी एनसेल आजियाटा लिमिटेडले नेसनल एचआर एक्सिलोन्स अवार्ड २०२०' प्राप्त गरेको छ। मानव संसाधन विकासका क्षेत्रमा काम गर्दै आइरहेको कम्पनी ग्रोथ सेलसले एचआर मिट २०२१ कार्यक्रममा एनसेललाई यो अवार्ड प्रदान गरेको हो।

प्रा.डा. सुवास केसीको संयोजकत्वमा रहेको निर्णयकमण्डलले एनसेललाई यो अवार्ड दिने निर्णय गरेका थिए। ग्रोथ सेलसले विभिन्न पाँच विधामा प्रदान गरेको एचआर अवार्डमा एनसेलले पाएको यो अवार्ड मुख्य विधाअन्तर्गतको हो।

कम्पनीले अपनाएका मानव संसाधन नीति, अभ्यास र गरेका कार्यहरूको उत्कृष्टताको सम्मान तथा पहिचान गर्दै यो अवार्ड आफूलाई प्रदान गरेको एनसेलले जनाएको छ।

मानव संसाधनमा उत्कृष्ट बन्दै उद्योग क्षेत्रभित्र र बाहिर पनि प्रभाव पार्न सफल भएको र मानव संसाधन कार्यमा उत्कृष्टताको नमुना बन्दै अस्लाई पनि पछाउन प्रेरित गरेकाले एनसेलले यो अवार्ड हात पार्न सफल भएको हो। मानव संसाधन समुदायलाई सशक्त, सबल पार्न र विश्वव्यापी प्रवर्लनका बारेमा जानकारी प्रदान गर्दै आपसी सञ्जाल विस्तारमा योगदान पुऱ्याउन ग्रोथ सेलसले सन् २००८ देखि एचआर मिट गर्दै आएको छ।

● नविल बैंकको 'हिरोज अफ नेपाल'बाट सेफ शाह सम्मानित

नविल बैंकले आयोजना गर्न 'हिरोज अफ नेपाल'को दोस्रो संस्करणमा नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा चिनाउन सफल भएका सेफ सन्तोष शाहलाई सम्मानित गरेको छ। बैंकले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय जगत्मा नेपाललाई चिनाएर नेपालको शिर उच्च राज्ञ सफल नेपालीहरूलाई सम्मान गर्ने मञ्चका स्थमा हिरोज अफ नेपालको आयोजना गर्न थालेको हो।

बैंकले सेफ शाहलाई उनको उत्कृष्ट अनुगमनलाई जारी राख्न प्रोत्साहनका स्थमा प्रेरणादायक उपलब्धिका लागि सम्मानित गरेको जनाएको छ। जसको अनुसरण गर्दै बैंकले सेफ शाहको गृहनगरमा इ-पुस्तकालय निर्माण गर्न र ५ महिला विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको छ।

सेफ सन्तोष शाहले युकेको मास्टर सेफ कार्यक्रममा नेपालको प्रतिनिधित्व गर्दै नेपाली परिकारहरूलाई विश्वसामु चिनाउनुका साथै नेपालीको शिष्टाचार र मैत्रीपूर्ण भावलाई पनि प्रदर्शित गरेर हरेक नेपालीलाई गौरवान्वित बनाएको बैंकले जनाएको छ। सेफ सन्तोष शाह, बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अनिलकेशरी शाह र अनुच्छा श्रेष्ठबीच भएको यानल छलफलका क्रममा सेफ सन्तोष शाहले आफ्ना प्रेरणादायक उपलब्धिहरूबाटे बोलेका थिए। साथै, उनको जीवनयात्राका बुनौती पनि वर्णन गरेको बैंकले जनाएको छ। कार्यक्रमबाट प्रेरणादायक क्षेत्रको भित्री तहसम्म पुनर सफल भएको बैंक व्यवस्थापनले जनाएको छ। कार्यक्रममा बैंकको उच्च व्यवस्थापन तहका अधिकारीहरूको समेत उपस्थिति थियो।

● सिटिजन्स बैंक र तिनाउ मिसनको एकीकृत कारोबार सुरु

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लिमिटेडले तिनाउ मिसन डेम्पलमेन्टलाई प्राप्ति गरी शुक्रबाबाट एकीकृत कारोबार सुरु गरेको छ। दुई बैंकका सञ्चालक तथा कर्मचारीहरू सहभागी भएको एक विशेष समारोहबीच सिटिजन्स बैंकका सञ्चालक समितिका अध्यक्ष राजनसिंह भण्डारीले संयुक्त कारोबारको शुभारम्भ गरेका हुन्।

सिटिजन्स बैंकले तिनाउ मिसन डेम्पलमेन्ट बैंकलाई प्राप्ति गरेपछि निष्क्रिय करिब १ खर्ब २७ अर्ब पुनेछ भने ऋण लगानी करिब १ खर्ब १३ अर्ब पुनेछ। प्राप्तिपश्चात् बैंकका कुल १ सय ६६ शाखा दुनेछन्। सहमतिअनुसार तिनाउका मिसन सेयरधनीले सय कित्ता सेयरबाबर सिटिजन्सको ९६ कित्ता सेयर पाउनेछन्। प्राप्तिपछि बैंकको बुक्ता पुँजी ११ अर्ब ६६ करोड रुपैयाँ पुगेको छ।

कार्यक्रममा बोल्दै सिटिजन्स बैंक सञ्चालक समितिका अध्यक्ष भण्डारीले प्राप्तिपश्चात् बैंकको वित्तीय सूचकांकहरू मानवस्रोत, प्राविधिक एवं अन्य क्षमता अभिवृद्धि हुने बताए। त्यसेगरी, साविकको तिनाउ मिसन डेम्पलमेन्ट बैंक लिमिटेडका सञ्चालक समितिका अध्यक्ष जीवनप्रसाद वर्माले तिनाउका ग्राहक, कर्मचारी र लगानीकर्ताको हित र भविष्य

कपोरेट

सिटिजन्स बैंकमा अब बढी सुरक्षित हुने बताए।

कार्यक्रमलाई सबोधन गर्दै सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लिमिटेडका सञ्चालक तथा मर्जर तथा प्राप्ति समितिका संयोजक प्रबलजंग पाण्डेले प्राप्तिपश्चात् बैंकको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमताको अभिवृद्धि हुने बताए। सिटिजन्स बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत गणेशराज पोखरेलले मर्जरपश्चात् कर्मचारीहरूको उचित व्यवस्थापन र दक्षता अभिवृद्धि गरी बैंकको व्यवसाय वृद्धिका लागि ठोस कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने बताए। बैंकले अब करिब साढे ९ लाख ग्राहकलाई सेवा प्रदान गर्नेछ।

● 'ग्लोबल मनी विक'मा लक्ष्मी बैंकका विभिन्न कार्यक्रम

ग्लोबल मनी विक २०२१ को अवसरमा लक्ष्मी बैंकले विभिन्न कार्यक्रम गरेको छ। बैंकले वित्तीय साक्षरता अभियानअन्तर्गत सातै प्रदेशका विभिन्न विद्यालयका १ हजारभन्दा बढी विद्यार्थीलाई वित्तीय साक्षरतासम्बन्धी कक्षा सञ्चालन गर्दै बचतका लागि खुत्रुके वितरण गरेको हो।

यसका साथै युवाहरूमा प्रविधिको प्रयोग गरी बैंकिङ गर्न बानीको विकास गर्न उद्देश्यले विभिन्न व्यवसायमा आबद्ध साना व्यवसायीलाई डिजिटल बैंकिङको प्रयोगसम्बन्धी ३ वटा तालिमसत्र सञ्चालन गरिएको बैंकले जनाएको छ। त्यस्तै, बैंकको परिकल्पना तथा सौजन्यमा निर्मित वित्तीय साक्षरता अभिवृद्धिसम्बन्धी वृत्तियत्र 'समृद्धिको अभियान, लक्ष वित्तीय ज्ञान' निर्माण गरी प्रसारण गरेको जनाएको छ। विश्व वित्तीय सप्ताहकै अवसरमा वित्तीय जानकारीहितको नववर्ष २०७८ सालको क्यालेन्डर विमोचन गरिएको बैंकले जनाएको छ।

● मेगाका ग्राहकलाई टर्किस

एयरलाइन्समा छुट

टर्किस एयरलाइन्सले मेगा बैंक नेपाल लिमिटेडका डेबिट र ब्रेंडिट कार्ड प्रयोगकर्ताहरूलाई

हवाई यात्रामा विशेष छुट दिने भएको छ। छुट दिनेसम्बन्धी सम्झौतामा बैंककी नायब सिइओ रविना देशराज श्रेष्ठ र एयरलाइन्सका कर्मचारी जनरल म्यानेजर अब्दुल्ला टंकर केसीसीले हस्ताक्षर गरेका हुन्।

सम्झौतामा र टर्किस एयरलाइन्सले मेगा बैंकका डेबिट र ब्रेंडिट कार्ड प्रयोगकर्ताहरूलाई आधार भाडादरमा विशेष छुट र एकस्ट्रा लेजेजको सुविधा दिने जनाएको छ। छुट टर्किस एयरलाइन्सको काठमाडौंबाट अमेरिका र युरोपियन देशमा हुने उडानमा लागू हुने बैंकले जनाएको छ।

सम्झौतामा बैंकका ग्राहक प्रत्यक्ष स्पम लाभान्वित हुने बैंकले विशेष व्यक्त गरेको छ। नवीन बैंकिङ सुविधाका साथसाथै बैंकले अस्पताल, रेस्टुरेन्ट, सपिड मललगायतका दर्जनै विभिन्न सेवामूलक क्षेत्रसँग सम्झौता गरी आफ्ना ग्राहकहरूलाई थप सुविधा र छुटको व्यवस्था गर्दै आएको जनाएको छ।

● पेटोलियम

पदार्थको मूल्य बढ्दो

नयाँ मूल्यानुसार पेट्रोल प्रतिलिटर १२० रुपैयाँ, डिजेल र मट्टीतेल प्रतिलिटर १०३ रुपैयाँ हुने

नेपाल आयल निगमले पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य पुनः वृद्धि गरेको छ। पछिल्लो विवरणानुसार निगमले पेट्रोलमा प्रतिलिटर दुई रुपैयाँ वृद्धि गरेको छ। नयाँ मूल्यानुसार अब पेट्रोल प्रतिलिटर १२० रुपैयाँ पुगेको छ। यसै, डिजेल र मट्टीतेलमा समेत प्रतिलिटर दुई रुपैयाँ वृद्धि गरेको छ। नयाँ मूल्यानुसार डिजेल र मट्टीतेल प्रतिलिटर १०३ रुपैयाँ पुगेको छ।

नयाँ मूल्यसूची आइतबार मध्यराति १२ बजेदेखि लागू भएको छ। खाना पकाउने लाखी ग्राहकहरूलाई इच्छनको खुदा बित्री मूल्य भने हाललाई यथावत् नै राखिएको निगमका प्रवक्ता विनिमयिता उपाध्यायले जानकारी दिए।

निगमको आइबारको निर्णयानुसार नै मूल्यवृद्धि गरिएको हो। पछिल्लो पटक अप्रिल १ मा इन्डियन

आयल कर्पोरेशनले पठाएको मूल्यानुसार नै मूल्य समायोजन गरिएको हो। मूल्य समायोजन नगर्दा निगमलाई मासिक एक अर्ब नौ करोड रुपैयाँ बराबरको घाटा हुने अवस्था आएको जनाएको छ।

निगमको अनुसार मूल्य समायोजनपश्चात् पेट्रोलमा प्रतिलिटर सात रुपैयाँ ३९ पैसा, डिजेलमा एक रुपैयाँ ९४ पैसा तथा खाना पकाउने लाखी ग्राहकहरूलाई भास्तु ४७ पैसा घाटा भई करिब ८८ करोड बराबरको घाटा हुने देखिन्छ।

एलपी ग्राहकलाई भास्तु ४३ पैसा डिजेलमा ६० करोड १३ लाख रुपैयाँ बराबरको घाटा भझरेको

छ। घाटा रकम मूल्य स्थिरीकरण कोष तथा निगम

